D66 en CDA maken zich zorgen, VVD staat achter Rijksministerraad

Tweede Kamer verdeeld over situatie Aruba

DEN HAAG/ ORANJESTAD — De Tweede Kamer is verdeeld over het ingrijpen van de Rijksministerraad met betrekking tot de begroting van Aruba. De oppositiepartijen D66 en CDA maken zich grote zorgen over de situatie rond de in hongerstaking zijnde premier Mike Eman (AVP) en de rechtmatigheid van het besluit. Coalitiepartij VVD is juist blij met de daadkracht van de Rijksministerraad.

door **Otti Thomas**

De Tweede Kamerfracties van D66 en CDA hebben met spoed opheldering gevraagd aan premier Mark Rutte en minister Ronald Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Voor dinsdag 12.00 uur Nederlandse tijd willen ze antwoord op een aantal vragen. "Hoe heeft het zover kunnen komen? Acht u het voor het internationaal aanzien van Nederland en het Koninkrijk als rechtstaat niet schadelijk dat een minister-president van een land van het Koninkrijk geen andere mogelijkheid ziet dan een hongerstaking om te protesteren tegen onrechtmatige beslissingen van de Rijksministerraad?" vragen Wassila Hachchi van D66 en Madeleine van Toorenburg van het CDA. De brief is ook ondertekend door hun fractievoorzitters Alexander Pechtold en Sybrand van Haersma Buma.

De vier Tweede Kamerleden willen weten wat er feitelijk is gebeurd in aanloop naar de instructie van de Rijksministerraad aan gouverneur Renfis Refunjol om alleen op basis van een onafhankelijk onderzoek zijn handtekening onder de begroting te zetten. Ze vragen ook specifiek naar de juridische basis voor dat besluit. "Op grond van welke bepalingen (...) is de Rijksministerraad gemengd in het proces van besluitvorming over de begroting van een land anders dan op grond van de Rijkswet financieel toezicht (die) niet op Aruba van toepassing is, aangezien dit land niet heeft geprofiteerd van schuldsanering zoals Curaçao en Sint Maarten? (...) Wat is uw reactie op de uitspraak van de premier van Aruba dat het besluit van de Rijksministerraad onrechtmatig is en dat de Raad van State had moeten worden geraadpleegd?" De twee partijen hopen dat duidelijkheid over de rechtmatigheid van het besluit voldoende reden zal zijn voor Eman om zijn hongerstaking te beëindigen.

Gatenkaas

VVD-Tweede Kamerlid André Bosman is juist tevreden met de beslissing van de Rijksministerraad. Hij maakt zich al langere tijd grote zorgen over de financiele situatie van Aruba. "D66 en CDA maken zich zorgen over de gevolgen die een hongerstaking heeft voor het internationaal aanzien van het Koninkrijk. Maar het is vele malen erger voor het internationaal aanzien als een land van het Koninkrijk failliet gaat", aldus Bosman. "Het is hartstikke goed dat Aruba een uitgavenplafond heeft, maar de uitgaven zijn nog altijd hoger dan de inkomsten. Het tekort blijft groeien en de meerjarenbegroting is een gatenkaas. Er is genoeg reden om aan te nemen dat het niet gaat lukken. Ze kunnen wel roepen dat het niet eerlijk is, maar het is bijna beschamend dat men het zover heeft laten komen."

Afspraken

Bosman twijfelt niet aan de juridische basis voor het besluit. "Er zijn afspraken gemaakt over de begroting en die zijn niet nagekomen. De Arubaanse regering kan wel zeggen dat ze geen geld willen lenen van Nederland, maar ze willen wel een lening aangaan tegen een Nederlandse rente en die moet wel kunnen worden afgelost", aldus Bosman, verwijzend naar de Nederlandse toezegging in maart 2013 om zich in te schrijven voor obligatieleningen van Aruba. Afgelopen februari besloot de Rijksministerraad bovendien dat er een onafhankelijke toets nodig was voor de begroting van 2014. Bosman ziet ook geen conflict met het Statuut, gezien de relatie tussen goed financieel beleid en goed bestuur, waar het Koninkrijk in het uiterste geval de verantwoordelijkheid voor draagt. Volgens Bosman kan Eman beter aandacht schenken aan zijn begroting dan in hongerstaking gaan. "Het is onverstandig en onwaardig voor een minister-president. Hij kan beter een extra boterham eten en dan zijn aandacht richten op de begroting," aldus Bosman.

Roelof van Laar, woordvoerder van de coalitiepartij PvdA, was niet bereikbaar voor commentaar. In het verleden plaatste hij wel vraagtekens bij de strenge aanpak van Aruba.